Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

SAMORZĄD POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 2 złote
numer pojedyńczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem
Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł.
1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł.
drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 14 Będzin, dnia 1 października 1926 roku. Rok 3

DZIAŁ URZĘDOWY

Wojewoda Kielecki
Sm. 2536/IV.
I.

W sprawie wykonania postanowień art. 46 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

ODPIS.

Kielce, dn. 24.VIII. 1926 r.

Do
Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych Województwa Kieleckiego

W myśl art. 46 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550) urzędy państwowe i samorządowe, instytucje publiczne, oraz zrzeszenia, korzystające z gwarancyj, z kredytów lub subwencyj państwowych są obowiązane przesyłać właściwym Izbom skarbowym, wiadomości o zawarciu umów, o dokonaniu robót i dostaw, tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru specjalnych opłat (targowej, mostowej, rogatkowej i t. p.) najpóźniej w terminie miesięcznym po zawarciu takich umów, jak również dostarczyć innych danych, potrzebnych do obliczenia podatku przemysłowego.

Do postanowień tych, jak oznajmiło Prezydjum Rady Ministrów, wiele urzędów państwowych i samorządowych i instytucyj albo wcale się nie stosuje, albo wykonuje je wadliwie przez podawanie nieścisłych wiadomości niewłaściwym Izbom skarbowym, skutkiem czego przesyłane zawiadomienia chybiają celu.

Z uwagi na doniosłe znaczenie, jakie dla ustalenia wysokości obrotów, a tem samem dla dochodów Skarbu Państwa mają wiadomości, wymienione w przytoczonym wyżej artykule ustawy o państwowym podatku przemysłowym, na mocy rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14.VIII 1926 r. N. D. I. O. B. 597, zgodnie z pismem Prezydenta Rady Ministrów z dnia 23.VII 1926 r. N. 10521, polecam przestrzeganie tych postanowień i w tym celu zarządzam:

1) by, wykonując postanowienia powołanego artykułu 46, przesyłano przewidziane tam wiadomości do

wymiaru podatku przemysłowego tym Izbom skarbowym, w obrębie których zamieszkuje dostawca, względnie znajduje się zarząd firmy;

2) by Izbom skarbowym przesyłano nietylko same odpisy umów, lecz także zawiadomienia o wykonaniu dostawy i pobraniu przez dostawcę przypadającej, podług rozrachunku gotówki, względnie zaliczki;

3) by Izbom skarbowym przesyłano zawiadomienia tylko o takich tranzakcjach, które w poszczególnych wypadkach przedstawiają sumę conajmniej 200 zł. i

4) by zawiadomienia wynikające z powołanego art. 46 przesyłano Izbom skarbowym w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostawać będzie w Izbie skarbowej, drugi zaś przesyłany będzie odpowiedniemu urzędowi skarbowemu.

Na podstawie powyższego wydadzą Panowie Przewodniczący odpowiednie zarządzenia wszystkim urzędom gmin miejskich i wiejskich, oraz dopilnują ich wykonania.

WOJEWODA:
w. z. (—) *Kuliczkowski.*

WYDZIAŁ POWIATOWY
Sejmiku Będzińskiego
L. 16565.II.26.

OKÓLNIK Nr. 61.

Będzin, dn. 17.IX. 1926 r.

Do
Magistratu miasta Czeladzi
i wszystkich urzędów Gminnych
powiatu Będzińskiego.

Powyższe zarządzenie P. Wojewody Kieleckiego podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA:
w. z. (—) *Cz. Kowalski.*

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr. SF. 3330/26.
Warszawa, dn. 5 sierpnia 1926 r.

W sprawie odsetek i kar za zwłokę od zaległych opłat komunalnych.

Odpis z odpisu.

Do
Pana Wojewody
w Łodzi.

W związku z pismami Pana Wojewody z dnia 31 grudnia 1925 r. L. Sm. 2791/1 i 2792/2, skierowanemi do Pana Wojewody w Kielcach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, powołując się na okólnik № 100 z 20/9 - 1924 r. № Sm. 4613/24 i № 114 z 16/12 - 1925 r. Nr. SF. 3827/25 wyjaśnia, że związki komunalne uprawnione są do pobierania odsetek i kar za zwłokę od zaległych danin komunalnych, do których należy zaliczyć i opłaty, pobierane na zasadzie art. 27 Ust. z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 94 poz. 747) od osób, korzystających ze szpitali komunalnych, jako komunalnych zakładów dobra publicznego.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że w danym przypadku należałoby zastosować jaknajdalej idące ulgi, co do stopy procentowej kary za zwłokę, mając na uwadze zasadę wzajemności, ponieważ płatnikiem tych kar byłby inny związek komunalny.

Za Ministra (—) *Weissbrod.*

WYDZIAŁ POWIATOWY
Sejmiku Będzińskiego
L. 16602/II.

Będzin, d. 30. września 1926 r.

Do
Wszystkich Urzędów Gminnych
powiatu Będzińskiego
i Magistratu
m. Czeladzi.

Treść powyższego okólnika Ministerstwa Spraw Wewn. podaję do wiadomości Urzędów Gmin. tut. powiatu, celem bezwłocznego pokrycia zaległych kosztów leczenia, w przeciwnym razie Gminy będą obowiązane do pokrycia kar za zwłokę w wysokości 2 proc. w stosunku miesięcznym, od daty upływu terminu płatności.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta:
(—) *R. Remiszewski.*

WYDZIAŁ POWIATOWY
Sejmiku Będzińskiego
Będzin, dn. 24/IX. 1926 r.
L. S. 18011/I.

Otwarcie ognisk oświatowych.

Odpis. Okólnik № 62.

Do
Wszystkich P. P. Kierowników Publicznych Szkół Powszechnych w m. Czeladzi i Gminach wiejskich
pow. Będzińskiego.

Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego, wzorem lat ubiegłych, przystępuje do zorganizowania na rok szkolny 1926/27 Ognisk Oświatowych w m. Czeladzi i gminach wiejskich powiatu Będzińskiego. Ogniska Oświatowe będą mieć za zadanie w pierwszym rzędzie otwierać kursy wieczorowe dla młodocianych i dorosłych z programem: a) dla analfabetów, b) dopełniające, nabyte przez słuchaczy wiadomości w szkole powszechnej i c) szkoły powszechnej 7-klasowej.

Termin otwarcia kursów wieczorowych, wymienionych wyżej, ustala się na dzień 15 października b. r.

Jednocześnie podaję i ustalam następujący porządek organizowania i otwarcia kursów.

1) Uruchomienie kursów dla młodocianych i dorosłych oraz ilość kompletów w danej miejscowości nastąpi wyłącznie z urzędowej decyzji Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego, na wniosek kierownika szkoły powszechnej.

2) Ilość słuchaczów na jednym komplecie winna wynosić minimum 25 osób, a w wyjątkowych tylko wypadkach komplet dla analfabetów może liczyć mniej niż 25 osób, lecz w tym wypadku należy uzyskać uprzednio zgodę Powiatowej Komisji Oświaty Pozaszkolnej.

UWAGA: Wskazanem jest, jeżelj ilość słuchaczów na to pozwoli, tworzyć oddzielne komplety młodocianych (do lat 18) i dorosłych (wyżej lat 18-tu).

3) Wniosek o uruchomienie kursów winien obejmować:

a) Ilość słuchaczy, zgłaszających się do zapisu;

b) płeć (mężczyzn i kobiet;)

c) wiek od lat 14 do 18 i od 18 wzwyż;

d) zawód;

e) stopień posiadanych wiadomości przez słuchaczy, odpowiadający odnośnej klasie szkoły powszechnej;

f) przewidywany i potrzebny podział słuchaczy na komplety (kursy);

g) nazwisko i imię kierownika ogniska;

h) nazwiska i imiona pomocniczego personelu, mającego wykładać na kursach;

i) czy nauczycielstwo ad g i h posiada świadectwa, upoważniające do prowadzenia kursów dla dorosłych;

k) ilość proponowanych a koniecznych godzin wykładowych tygodniowo;

l) dni i godziny, w których kursy będą czynne;

m) ilość godzin tygodniowo proponowanych dla każdego nauczyciela;

4) Po zatwierdzeniu kursów wieczorowych, w danej miejscowości przez Wydział Powiatowy, nauczycielski personel kierowniczy łącznie z wykładającym. wejdzie oddzielnie z Przewodniczącym Wydziału Powiatowego, Starostą, w stosunek służbowy na mocy pisemnej obustronnej umowy, określającej prawa i obowiązki nauczycielstwa, wykładającego na kursach w roku 1926/27, w stosunku do Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego i odwrotnie.

5) Przed postawieniem wniosku o otwarcie kursów, kierownik ogniska (szkoły) przystępuje do zapisów poszczególnych słuchaczy na specjalnym druku t. zw. „karcie zapisu", dostarczonych kierownikowi przez biuro Wydziału Powiatowego. Karta zapisu winna być przechowywaną u kierownika ogniska i na niej winny być czynione, w myśl uwidocznionych rubryk, odpowiednie notowania i uwagi.

6) Do obowiązków ogniska, za co jest odpowiedzialnym kierownik, należy również:

a) prowadzenie codziennej listy obecności słuchaczy i dziennika lekcyjnego na każdym kursie (komplecie) oddzielnie;

b) zaprowadzenie podziału lekcyjnego (godzin wykładów) z wyszczególnieniem, przy każdej godzinie nazwiska wykładającego nauczyciela;

c) ścisłe prowadzenie danych statystycznych, dotyczących kursów dla młodocianych i dorosłych na drukach i przedkładanie tychże co trzy miesiące Wydziałowi Powiatowemu, a po ukończeniu kursów ogólnego sprawozdania statystycznego.

UWAGA: I. listy obecności, dziennik lekcyjny i druki statystyczne dostarczone będą przez biuro Wydziału Powiatowego.

II. Podział lekcji ma wisieć stale na ścianie w sali odnośnego kursu, w miejscu dostępnem i widocznem.

7) Każdy uczestnik kursu obowiązany jest wpłacić kierownikowi ogniska za pokwitowaniem 50 groszy—tytułem wpisowego, a niezależnie od tego wpłacać opłaty miesięczne w wysokości:

50 groszy na kursa o programie dopełniającym już nabyte wiadomości w szkołach powszechnych,

1 złoty na kursach, dostosowanych pod względem programu, do 7-klasowej szkoły powszechnej.

8) Analfabeci są zwolnieni od wpisowego i opłat miesięcznych. W wypadkach, jeżeli słuchacz znajduje się w wyjątkowej biedzie lub też bez pracy, może być zwolniony od opłat miesięcznych przez Wydział Powiatowy, na podstawie wniosku kierownika ogniska, zgłoszonego pisemnie.

9) Opłaty od kursistów, o których mowa w punkcie 7, winny być wpłacane przez pp. kierowników ognisk przy odpowiednim sprawozdaniu rachunkowem bezpośrednio do Powiatowej Kasy Komunalnej w Będzinie, równocześnie przy podejmowaniu wynagrodzenia dla nauczycielstwa danego ogniska, należnego za ubiegły okres miesięczny.

10) Sprawozdania rachunkowe, wymienione w punkcie 9-ym, winny zawierać odpowiedzi na wszystkie pytania, wymienione na druku, odnośnie każdego kursisty, uczęszczającego na kursy w ubiegłym miesiącu kalendarzowym.

11) Ustala się następujące terminy dotyczące uruchomienia ognisk oświatowych w roku 1926:

12) Od chwili otrzymania niniejszego okólnika do dnia 4-go października b. r. włącznie kierownicy ognisk dokonają zapisów zgłaszających się kandydatów;

5-go października kierownicy ognisk prześlą Wydziałowi Powiatowemu wnioski o uruchomienie ogniska. Wnioski te winny być dostarczone w terminie nie później jak 8-go października b. r.;

10-go października t. j. w niedzielę o godzinie 8.30 rano odbędzie się w Będzinie, w sali posiedzeń Sejmiku (gmach Starostwa), instrukcyjna konferencja dla kierowników ognisk oświatowych i wogóle nauczycielstwa, wykładającego na kursach przy udziale p. Inspektora Szkolnego i instruktora prelegenta, 15-go października definitywne otwarcie ognisk.

12) Wynagrodzenie nauczycielstwa, wykładającego na kursach dla dorosłych, będzie uskuteczniane z funduszów Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego i wynosić będzie 10 zł. miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo. Ponadto kierownik ogniska otrzymuje za każdy kurs (komplet) dodatkowe wynagrodzenie, równające się 2 godzinom obliczeniowym.

13) Świadczenia rzeczowe w postaci dodatkowego opału, światła i obsługi, z tytułu prowadzenia kursów, dostarczone będą kierownikom kursów przez właściwą gminę.

14) Każdy nauczyciel obowiązany jest wszystkie czynności, związane z prawidłowem funkcjonowaniem kursów dla dorosłych, spełniać sumiennie i akuratnie i wogóle zgodnie z przepisami, wynikającem z postanowień niniejszego okólnika.

Obowiązek ten tyczy się również utrzymania ciągłości przyjętych przez siebie obowiązków, a zatem niedopuszczalne będzie, bez istotnie ważnych powodów, przerwanie nauki z kursistami w czasie trwania roku szkolnego. W wypadku wyłonienia się takiego stanu rzeczy, do obowiązku interesowanego nauczyciela należeć będzie wystaranie się o odpowiednie zastępstwo.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA:
(—) *A. Remiszewski.*

WYDZIAŁ POWIATOWY
Sejmiku Będzińskiego
Będzin, dn. 28/IX. 1926 r.
L. S. 10811/I.

Magistratowi miasta w Czeladzi i wszystkim Urzędom gminnym w powiecie.

podaję do wiadomości powyższy okólnik z równoczesnem wezwaniem do ścisłego współdziałania z Kierownikami ognisk oświatowych w zakresie obowiązków, włożonych na urzędy gminne w kierunku świadczeń, oznaczonym w punkcie 13-ym powyższego okólnika.

STAROSTA:
(—) *A. Remiszewski.*

PRZEDMIOT:
Akcja Krycia Budowli Materjałami Ogniotrwałemi

Okólnik.

Do
Magistratu m. Czeladzi
i wszystkich Urzędów gminnych
pow. Będzińskiego.

Zgodnie z art. 44 rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 10 X 1924 r. (Dz. U. Rzp. P. 92 poz. 862). Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych udzieliła w roku bieżącym z funduszu pożyczek ulgowych na akcję krycia budowli kwotę zł. 11.000.

O pożyczkę mogą zabiegać właściciele nowowznoszonych budowli, jak również i właściciele starych budowli krytych słomą.

Pożyczki będą udzielane na okres 5-letni w wysokości różnicy kosztów krycia budowli słomą a dachówką.

Z uwagi na rozległość akcja krycia budowli materjałami ogniotrwałemi będzie prowadzona przez szereg lat i w związku z tym corocznie będzie wyznaczany przez Polską Dyrekcję Ubezp. Wzajemn. kredyt w stosunku do wpłaconych w roku poprzednim składek ogniowych.

W pierwszym rzędzie pożyczki będą udzielane mieszkańcom tych osiedli miejskich i wiejskich, które z uwagi na charakter zabudowania i palność pokrycia dachowego, narażone są najbardziej na niebezpieczeństwo pożaru, to też celem planowego prowadzenia omawianej akcji, w powyższych osiedlach będą tworzone t. zw. przerwy pożarowe, polegające na kryciu materjałami ogniotrwałemi np. co piątego domu.

W ten sposób prowadzona akcja zmniejszać będzie corocznie niebezpieczeństwo pożarowe aż do całkowitego wyrugowania dachów słomianych.

Wobec spóźnionej pory polecam niezwłocznie podać do wiadomości ogółu ludności treść niniejsze-

go komunikatu w celu zarejestrowania reflektantów na pożyczki i bezpośrednio skomunikować się z P. D. U. W. w Sosnowcu, celem przyjścia z pomocą mieszkańcom, chcącym jeszcze w bieżącym roku kryć budowle materjałami ogniotrwałemi.

Ponieważ akcja powyższa posiada niezwykle doniosłe znaczenie dla mieszkańców wsi, gdzie bezpieczeństwo pożarowe pozostawia bardzo wiele do życzenia, oczekuję ze strony Panów Wójtów należytego zajęcia się tą sprawą w kierunku jej spopularyzowania jak i ułatwienia wszelkich formalności reflektantom na pożyczki. Dla należytego zorjentowania się w zasadach, w myśl których będą udzielane pożyczki ulgowe podaje poniżej do wiadomości Regulamin P. D. U. W. o pożyczkach ulgowych.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA:
w. z. (—) Kowalski.

REGULAMIN,

udzielania pożyczek z § 44 Rozporz. Prezyd. Rzeczp. z 10/X 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 92 poz. 862 — 1924 r.), uchwalony w myśl § 57 Rozp. Prez. Rzeczp. z dnia 10/X 1924 r na posiedzeniu Wydziału Rady P. D. U. W. na sesji w dn. 26 27 VII 1926 r. Nr. porz. dz. V 2.

OGÓLNE ZASADY.

§ 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych, w myśl § 44 Rozp. Prez, Rzeczp. z dn. 10/X 1924 r. z funduszu pożyczek ulgowych działu przymusowych ubezpieczeń od ognia udziela:

A) pożyczek na pomoc w ogniotrwałej odbudowie budowli po pożarze, i
B) pożyczek na pokrycie ogniotrwałe budowli już istniejących, czy to pokrytych materjałem łatwopalnym, czy też jeszcze nie pokrytych.

§ 2. Fundusz na pożyczki ulgowe tworzy się z sum odpisywanych corocznie z nadwyżki dochodów w dziale przymusowych ubezpieczeń od ognia w myśl § 42 Rozp. Prez. Rzpl. z dn. 19/X 1924 r. Odsetki od pożyczek oraz bezpośrednie koszta administracji, jak również ewentualne straty na dłużnikach zarachowuje się na r-k Funduszu Pożyczek Ulgowych.

§ 3. Pożyczki udzielane są tylko właścicielom budowli, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od ognia w P. D. U. W.

§ 4. Ubiegać się o pożyczki mogą zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, zbiorowo lub pojedyńczo.

§ 5. Podział nadwyżki bilansowej z funduszu pożyczkowego na pożyczki pogorzelcom i na pożyczki na pokrycie ogniotrwałe ustala corocznie Wydział Rady.

§ 6. Pożyczek na odbudowę po pożarze udziela się na spłaty do lat pięciu, w wypadkach wyjątkowych — do lat dziesięciu.

Pożyczek na pokrycie ogniotrwałe udziela się na spłaty do lat pięciu.

§ 7. Stopę procentową od udzielanych pożyczek ustala Wydział Rady corocznie przy podziale nadwyżki bilansowej.

§ 8. Udzielanie pożyczek, nieprzekraczających sumy 2000 zł. i na okres nie dłuższy niż pięć lat, należy do kompetencji Prezesa P. D. U. W.; udzielanie zaś pożyczek powyżej tej normy lub na okres dłuższy niż pięć lat należy do kompetencji Wydziału Rady.

§ 9. Pożyczki winny być należycie zabezpieczone bądź hipotecznie, bądź przez porękę, bądź też jednocześnie i hipotecznie i przez porękę, bądź wreszcie — o ile pożyczkobiorca jest związek komunalny— na dochodach lub także i majątku tego związku.

§ 10. Pożyczka nie może być użyta na inny cel niż ten, na który została przyznana i winna być użyta w terminie wskazanym w skrypcie dłużnym; w razie uchybienia w tym względzie, staje się natychmiast wymagalna cała niespłacona część pożyczki.

A. POŻYCZKI NA ODBUDOWĘ PO POŻARZE.

§ 11. Z części funduszu pożyczek ulgowych, przeznaczonych na budowę ogniotrwałych zagród po pożarze, na każdy Oddział P. D. U. W. wyznaczony zostaje corocznie kredyt orjentacyjny w stosunku do wpłaconych w roku poprzednim składek w dziale ubezpieczeń przymusowych od ognia.

§ 12. Jeżeli do końca roku kredyt wyznaczony na Oddział nie zostanie wyczerpany, to pozostałość przenosi się na rachunek tegoż Oddziału na rok następny.

§ 13. W razie potrzeby asygnowania większej sumy pożyczek na odbudowę po wyjątkowej klęsce pożaru masowego, w którymkolwiekbądź z Oddziałów, kredyt tego Oddziału może być zwiększony z ogólnego funduszu.

§ 14. Pożyczki ulgowe na odbudowę po pożarze udzialane są przedewszystkiem pogorzelcom, którym pożar zniszczył całą lub znaczną (podstawową) część zagród względnie nieruchomości.

§ 15. Właścicielom budowli, spalonych w czasie ich budowy, a niezgłoszonych jeszcze do ubezpieczenia w P. D. U. W. mogą być udzielane pożyczki, o ile inne budowle tychże właścicieli są już ubezpieczone w P. D. U. W.

§ 16. W celu uzyskania pożyczki pogorzelec wnosi, na udzielonym mu przez P. D. U. W., formularzu do właściwego Oddziału P. D. U. W. za pośrednictwem inspektora powiatowego, podanie na piśmie w którem wymienia: imię i nazwisko, miejscowość, gminę i powiat, datę pożaru, wysokość otrzymanego odszkodowania pogorzelowego; zgorzałe budynki; koszt odbudowy z pokryciem ogniotrwałem; wymiary wznoszonych budowli; rodzaj projektowanego pokrycia ogniotrwałego; wysokość pożądanej pożyczki; termin jej spłaty i sposób zabezpieczenia jej zwrotu (hipoteka; poręka; solidarna odpowiedzialność zbiorowa; prawnie powzięta i zatwierdzona przez władze administracyjne uchwała gminy i t. p.): wreszcie obszar i wartość posiadanego majątku.

Podanie to inspektor powiatowy przesyła do Oddziału wraz ze swemi uwagami i niezbędnemi informacjami.

§ 17. Oddział, po rozpatrzeniu nadesłanego przez inspektora podania i zakwalifikowaniu go do uwzględnienia, przesyła akt, zawierający podanie i niezbędne informacje, do Zarządu wraz ze swą umotywowaną opinją.

§ 18, Mając na uwadze ściśle określony kredyt, winien Oddział, przy kwalifikowaniu do uwzględnienia podań, kierować się istotną potrzebą przedewszystkiem tych pogorzelców:

a) których nawiedziła klęka pożaru masowego (zbiorowego),
b) którzy, uległszy pogorzeli przed 1-ym stycznia 1924 roku, ponieśli dotkliwe straty na dewaluacji odszkodowania pogorzelowego,
c) których budowle pogorzały w czasie budowy i jako takie w dniu pożaru nie mogły być jeszcze ubezpieczone (§ 15).

§ 19. Pożyczki udzielane są pogorzelcom zasadniczo do wysokości kosztów rzeczywistych odbudowy kompletnego dachu ogniotrwałego, t. j. kosztów więźby z nawierzchnią i ogniotrwałym materjałem dachowym.

Jeżeli pożyczkobiorba nietylko pokrywa ogniotrwale, lecz także wyprowadza ściany z materjału ogniotrwałego, to pożyczka może być stosownie zwiększona.

§ 20. Koszt dachu oblicza się w stosunku do odtworzonej przez likwidatora rzeczywistej wartości dachu spalonej budowli, z uwzględnieniem różnicy w cenie rynkowej materjału ogniotrwałego, o ile dawne pokrycie było z materjału łatwopalnego.

Za ogiotrwałe materjały uważane są: dachówka palona i piaskowo-cementowa, łupek asbestowo-cementowy (eternit) i blacha żelazna, wzgl. ocynkowana, w miastach i miasteczkach również i tektura smołowcowa (papa), podwójnie kryta.

§ 21. Odbudowana po pożarze zagroda, względnie nieruchomość, winna odpowiadać zasadniczym przepisom budowlano-policyjnym.

§ 22. Po wyprowadzeniu pod dach budowli winien pożyczkobiorca niezwłocznie zgłosić ją do tymczasowego ubezpieczenia w dziale dobrowolnym P. D. U. W. w pełnej sumie rzeczywistej ich wartości.

§ 23 po rozpatrzeniu; nadesłanego do Zarządu przez Oddział wraz z aktem, podania o pożyczkę przedkłada go się z wnioskiem technicznym, według kompetencji, do decyzji Prezesa P. D. U. W. lub Wydziału Rady (§ 8).

B. POŻYCZKI NA POKRYCIE OGNIOTRWAŁE.

§ 24. Fundusz pożyczek ulgowych: I na planową akcję zapobiegawczą (pożyczki zbiorowe) i II na pożyczki poszczególnym petentom (pożyczki indywidualne), przeznaczonych na pokrycie ogniotrwałe, dzieli corocznie Wydział Rady.

I. PLANOWA AKCJA ZAPOBIEGAWCZA.

§ 25. Planowa akcja zapobiegawcza ma na celu stopniowe polepszenie warunków bezpieczeństwa ogniowego w budownictwie osiedli zwarto-zabudowanych i materjałem łatwopalnym krytych.

W osiedlach tych wyznaczane są corocznie do pokrycia ogniotrwałego zespoły zagród i budowli (nieruchomości) mogące stanowić tamę w rozprzestrzenieniu się i przenoszeniu ognia na nieruchomości sąsiednie.

§ 26. Fundusz na tę akcję rozdziela się corocznie na powiaty, które w roku ubiegłym wykazały największą palność, szczególnie pod względem ilości i intensywności pożarów masowych.

W powiatach tych wskażą Oddziały te osiedla, miejskie i wiejskie, które z uwagi na swój charakter zabudowania i palność pokrycia dachowego, narażone są najbardziej na klęskę pożaru masowego.

§ 27. Przy wyborze osiedli, przeznaczonych na akcję zapobiegawczą, należy brać pod uwagę stopień niebezpieczeństwa pożarowego, rozległość osiedla, rozmieszczenie zagród i budowli, rodzaj ich pokrycia, kierunek panujących wiatrów lokalnych, sprawność miejscowej straży pożarnej, zaopatrzenie w wodę i t.p.

§ 28. Przy wyznaczaniu pożyczek na osiedla uwzględniać należy potrzeby wsi w stosunku około 70% i miasteczek w stosunku około 30% funduszu pożyczkowego.

§ 29. Pożyczki udzielane są zasadniczo do wysokości kosztów rzeczywistych zamiany pokrycia łatwo-

palnego na ogniotrwałe, t. j. kosztów ogniotrwałego materjału i robocizny pokrycia.

§ 30. Za pokrycie łatwopalne uważane są: słoma i drzewo we wszelkich postaciach

Do ogniotrwałych materjałów zaliczane są materjały wyszczególnione w § 20 p. 2.

§ 31. W razie zatwierdzenia wniosku o pożyczkę na wskazane przez Oddział osiedla, Zarząd zawiadamia o tem Oddział, który nakłania właścicieli wydzielonych zagród (nieruchomości) do złożenia za pośrednictwem inspektora powiatowego, zbiorowo podań o pożyczki.

Po uzyskaniu ich zgody i otrzymaniu wszystkich podań, Oddział przesyła je do Zarządu wraz ze wszystkiemi niezbędnemi informacjami, dotyczącemi każdego petenta (ubezpieczenie budynków, zamożność i zdolność kredytowa, koszt pokrycia oraz sposób zabezpieczenia zwrotu pożyczki).

§ 32. Podania petentów winny zawierać: imiona i nazwiska; miejscowość, w której znajdują się budowle, przeznaczone do pokrycia; wyszczególnienie i wymiary tych budowli; czem są kryte i jakie pokrycie jest projektowane; wysokość pożyczki; termin spłaty i sposób zabezpieczenia jej zwrotu (9).

§ 33. Pożyczki w zasadzie wypłacane będą za pośrednictwem Oddziałów.

II. POŻYCZKI INDYWIDUALNE.

§ 34. Fundusz przeznaczony na pożyczki ulgowe poszczególnym petentom winien być użytkowany przedewszystkiem na udzielanie pożyczek na pokrycie ogniotrwałe budowli użyteczności publicznej i budowli osadników zarówno we wsiach, jak i w miasteczkach.

§ 35. Podania o pożyczki z tego funduszu winny być wnoszone za pośrednictwem inspektorów powiatowych do właściwego Oddziału, który po zbadaniu potrzeby i wysokości sumy pożyczkowej tudzież po zebraniu odpowiedniego materjału informacyjnego co do kosztów pokrycia ogniotrwałego, zamożności i zdolności kredytowej petenta i sposobu zabezpieczenia pożyczki, podania te wraz ze swemi wnioskami i opinją przesyła do Zarządu.

Do każdego podania należy dołączyć informacje o ubezpieczeniu (odpis wykazu ubezpieczeniowego lub polisy), ilości i rodzaju budynków, wymiarach i rodzaju pokrycia istniejącego i projektowanego, obszaru i wartości majątku i t. p. dane.

§ 36. Pożyczki indywidualnej udziela się zasadniczo do wysokości wskazanej w § 29.

§ 37. Za pokrycie łatwopalne i ogniotrwałe uważane są materjały, wymienione w § 30.

PROGRAM WYKONAWCZY

na rok 1926

do regulaminu udzielania pożyczek ulgowych z § 44 Rozp. Prez. Rzeczp. z dn. 10/X 1924 r.

Do §§ 1 — 10.

Na cele przewidziane w § 44 Rozp. Prez. z dnia 10/X 1924 r. wydziela się na r. 1926 sumę 1.500.000 złotych, z której 60%, t. j. 900.000.— zł. przeznacza się na pożyczki pogorzelcom na odbudowę ogniotrwałych zagród i 40%, t. j. 600.000 zł., na pożyczki na pokrycie ogniotrwałe.

Do §§ 11 — 23.

Z funduszu 900.000.— zł., przeznaczonego na pożyczki pogorzelcom, przeznacza się na Oddziały P. D. U. W. na r. 1926 — w stosunku do wpłaconej przez nie w roku poprzednim składki w Dziale przymusowych ubezpieczeń od ognia, — następujące kredyty orjentacyjne:

a) w województwach b. Kongresówki:

na Oddział	Białostocki	—	44.000 zł.	
„ „	Kaliski	—	45.000 „	
„ „	Kielecki	—	40.000 „	
„ „	Lubelski (Zamojski)		75.000 „	
„ „	Łomżyński	—	24.000 „	
„ „	Łódzki	—	47.000 „	
„ „	Radomski	—	48.000 „	
„ „	Siedlecki	—	49.000 „	
„ „	Sosnowiecki	—	19.000 „	
„ „	Warszawski	—	80.000 „	
„ „	Włocławski	—	38.000 „	509.000 zł.

b) w województwach wschodnich:

na Oddział	Nowogródzki	—	42.000 zł.	
„ „	Poleski	—	36.000 „	
„ „	Wileński	—	43.000 „	
„ „	Wołyński	—	58.000 „	179.000 zł.

c) w województwach Małopolski:

na Oddział	Krakowski	—	27.000 zł.	
„ „	Lwowski	—	28.000 „	
„ „	Przemyski	—	30.000 „	
„ „	Tarnopolski	—	40.000 „	
„ „	Tarnowski	—	17.000 „	
„ „	Rzeszowski	—	23.000 „	
„ „	Stanisławowski	—	47.000 „	
	Razem	.		900.000 zł.

Przy repartycji funduszu na pożyczki z §§ 44 dla pogorzelców, biorąc za podstawę cyfry przedstawione powyżej, — należy z sumy przeznaczonej dla b. Kongresówki odjąć 20 proc. i rozdzielić je równomiernie między 4 Oddziały Kresowe i Oddziały Tarnopolski, Stanisławowski i Lwowski we Wschodniej Małopolsce.

Pożyczki pogorzelcom udzielane są zasadniczo na podstawie opinji Oddziałów w granicach wyznaczonych na nie kredytów.

Do § 24.

Z funduszów 600.000 złotych, przeznaczonego na r. 1926 na pokrycie ogniotrwałe, wyznacza się: 75 proc., t. j. 450.000 zł. na pożyczki według z góry wyznaczonego planu na akcję zapobiegawczą i 25 proc. t. j. 150.000 zł. na pożyczki poszczególnym petentom.

Do §§ 25—33.

Suma 450.000 zł. przeznaczona na akcję zapobiegawczą, rozdziela się w r. 1926 na następujące 43 powiaty:

a) 45 proc., t. j. 200.000 zł. w województwach wschodnich: na powiaty: Białostocki, Bielski, Dunilowiczowski, Wilejski, Nieświeski, Stołpecki, Piński, Sarneński, Stoliński, Dubieński, Ostrogski, Krzemieniecki i Rówieński, oraz w województwach: Stanisławowskiem i Tarnopolskiem, na powiaty: Rohatyński, Stryjski, Tłumacki, Borszczowski, Buczacki i Trembowelski, — razem 19 powiatów;

b) 40 proc., t. j. 180.000 w województwach centralnych: na powiaty: Grójecki, Mławski, Sieradzki, Piotrkowski, Włoszczowski, Opatowski, Opoczyński, Będziński, Chełmski, Włodawski, Garwoliński, Radzyński, Sokołowski, Biłgorajski, Tomaszowski i Kolneński, — razem 17 powiatów;

c) 15 proc. t. j. 70.000 zł. w województwach południowych (z wyjątkiem wojew. Stanisławowskiego i Tarnopolskiego): na powiaty: Oświęcimski, Ropczycki, Rzeszowski, Tarnobrzeski, Bóbrczański, Gródek—Jagieloński i Lubaczowski, — razem 7 powiatów.

W tych powiatach Oddziały wybiorą i wskażą osiedla: wiejskie i miasteczkowe, które ze względu na charakter zabudowania i niebezpieczeństwo klęski pożarów masowych, wymagają pilnego przeciwdziałania zapobiegawczego w znaczeniu § 25 regulaminu, a to przy zastosowaniu stosunku przewidzianego w § 28 regulaminu.

Wysokość pożyczki zapobiegawczej na jeden powiat określa się przeciętnie na 10-11 tysięcy złotych.

Pożyczki na akcję zapobiegawczą udzielane będą na podstawie opracowanych technicznie wniosków Oddziałów.

Do §§ 34—37.

Z funduszów 150.000 złotych, przeznaczonego na pożyczki petentom, zgłaszającym się indywidualnie (nie z inicjatywy P. D. U. W.) pożyczki udzielane są na pokrycie ogniotrwałe przedewszystkiem budow[illegible] użyteczności publicznej i osadników bez względu [illegible], czy budowle tę znajdują się we wsiach, czy w miasteczkach, — a następnie i innych petentów.

STAROSTA BĘDZIŃSKI.

L. 52190/1.

Tryb załatwiania podań w władzach wojskowych— pouczenie.

Do Magistratów miast i urzędów gminnych w powiecie.

Ministerstwo Spraw Wojskowych zwróciło uwagę, iż w ostatnich czasach zwiększyły się znacznie wypadki nadsyłania podań i próśb w sprawach wojskowych bezpośrednio na ręce Pana Ministra Spraw Wojskowych wzgl. do Ministerstwa Spraw Wojskow., z pominięciem przepisanej drogi t. j. Pow. Komend Uzupełnień wzgl. Dowództw Okręgów Korpusnych. Praktyka ta, wynikająca z nieznajomości przepisów i zakresu działania poszczególnych władz wojskowych, powoduje jedynie zbyteczną korespondencję i opóźnienie rozpatrzenia tych spraw, nie przyczyniając się zupełnie do prędszego lub przychylniejszego ich załatwiania albowiem Ministerstwo Spraw wojskowych zmuszone jest w konsekwencji przepisów obowiązujących, wpływające podania kierować do właściwych terytorjalne P. K. U. wzgl. D. O. K. lub władz administracyjnych, celem kompetentnego załatwienia lub stwierdzenia podanych motywów albo uzupełnienia potrzebnych dokumentów, w myśl Rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

W celu zapobieżenia tej bezcelowej praktyce, która w ostatnich czasach przybrała tak niezwykłe rozmiary, że zmusiła Ministerstwo Spraw Wojskowych do ogłoszenia za pośrednictwem P. A. T. specjalnego komunikatu, przypominam zgodnie z reskryptem Pana Wojewody Kieleckiego z dn. 11.VIII.1926 L. Ad. 11299, że wszelkie podania w sprawach wojskowych należy wnosić zasadniczo do P. K. U., właściwej dla faktycznego miejsca zamieszkania petenta lub do Władzy administracyjnej I instancji (Starostwo), w zależności od istoty sprawy, a w szczególności:

1) odwołania (rekursy) przeciwko odmownemu załatwieniu przez władze wojskowe wszelkiego rodzaju próśb (do P. K. U.),

2) podania o przyjęcie do wojska stałego w charakterze ochotników (do P. K. U.).

3) podania o przyjęcie do wojska w charakterze szeregowych zawodowych i nadterminowych (do P.K.U.),

4) podania o wstąpienie do Legji cudzoziemskiej (do P. K. U.),

5) podania o przyspieszenie wcielenia do szeregów (do P. K. U.),

6) podania o przedstawienie na komisję lekarską, celem stwierdzenia zdolności do służby wojskowej (do P. K. U.),

7) podania o udzielenie zezwoleń na zawarcie związku małżeńskiego, (do P. K. U. za pośrednictwem Starostwa),

8) podania o odroczenie względnie przesunięcie terminu odbycia ćwiczeń wojskowych, (do P. K. U.),

9) podania o udzielenie urlopów rolnych (które wogóle nie są przewidziane i spowodować muszą odmowne załatwienie), (do P. K. U.),

10) podania o odroczenie służby wojskowej, (do Starostwa).

11) podania o zwolnienie z wojska (do P.K.U.),

12) podania o zaliczenie poprzednio odbytej służby wojskowej lub P. O. W. (do P. K. U.

Pozatem wszelkich informacji w sprawach dotyczących służby wojskowej udzielają również właściwe P. K. U. i Starostwa ustnie i piśmiennie.

Podania niewłaściwie skierowane do Ministerstwa Spraw Wojskowych przesyłane będą do właściwych kompetentnych władz, celem odpowiedniego załatwienia a odpowiedzi będą mogli petenci otrzymać dopiero od tych Władz a nie z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Kładąc nacisk na powyższe wyjaśnienie ze stanowiska obowiązujących przepisów — polecam jednocześnie podać treść tegoż do jaknajszerszej wiadomości ogółu ludności, z równoczesnym zwróceniem uwagi na konsekwencje, niewłaściwie stosowanej dotąd praktyki, przy wnoszaniu podań w sprawach wojskowych.

STAROSTA:

R. Remiszewski.

STAROSTA BĘDZIŃSKI

L. 56492/I.

Propaganda szkół technicznych.

Do

Magistratów miast i Urzędów gminnych

w powiecie.

Brak dostatecznej propagandy na rzecz naszych szkół technicznych powoduje, że młodzież polska zapełnia przeważnie szkoły ogólno kształcące ze szkodą dla siebie i technicznego rozwoju Kraju. Wobec ograniczonego zapotrzebowania sił urzędniczych i nauczycielskich może już obecnie słuszna nasuwać się obawa, że przyrost w szkołach średnich ogólno-kształcących spowoduje w niedługim czasie nadmiar kandydatów na stanowiska urzędnicze i nauczycielskie. Wprost przeciwnie przedstawia się sprawa ze szkołami technicznemi. Tu zapotrzebowanie nigdy nie będzie ograniczonem. Dobro i rozwój kraju wymaga tego, byśmy nie potrzebowali sprowadzać różnych fachowców z zagranicy, przepłacając ich pracę, sprzedając równocześnie tyle naszej pracy czarnej za granicą.

Toteż obowiązkiem naszym jest najpierw propagować — następnie wszelkimi siłami popierać czynnie rozwój naszych szkół technicznych — których mamy już obecnie dość znaczną u nas ilość.

Ponieważ często brak danych co do ilości i rodzaju szkół tego typu, stoi na przeszkodzie propagandzie w kierunku odciągnięcia młodzieży od szkół ogólno-kształcących i skierowania jej do szkół technicznych, mających przed sobą znaczne widoki rozwoju — przeto chcąc zaradzić temu brakowi, zgodnie z reskryptem Pana Wojewody Kieleckiego z dnia 5/9 1926 r. L. Ad. 11454, podaję do wiadomości poniższy wykaz szkół technicznych ze szczegółowym uwzględnieniem Województwa kieleckiego i sąsiednich obszarów administracyjnych a to celem podania szczegółów zawartych w wykazie do najszerszej wiadomości mieszkańców tut. powiatu.

I. NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KIELECKIEGO.

1) Dąbrowa Górnicza: Państwowa Szkoła Górnicza i Hutnicza im. Staszica Czas trwania nauki 4 lata.

2) Radom: Kursy Radjotechniczne dla miłośników radjo — C. Gralkowskiego.

3) Radom: Państwowa Szkoła średnia tecniczna kolejowa. Czas trwania nauki 4 lata.

4) Sosnowiec: Państwowa średnia szkoła techniczna kolejowa. Czas trwania nauki 4 lata.

5) Dąbrowa Górnicza: Zakład badania materjałów (przy Państwowej Szkole Górniczej i Hutniczej.

II. W KRAKOWIE I NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KRAKOWSKIEGO.

1) Kraków: Państwowa Szkoła Przemysłowa ze szkołą budownictwa, wydziałem mechaniczno-technicznym i wydziałem chemji technicznej. Czas trwania nauki na tych wydziałach trwa 4 lata.

2) Wieliczka: Państwowa Szkoła Salinarna. Czas trwania nauki 2 lata.

3) Kraków: Szkoła przemysłowych mistrzów maszynowych — przy Państwowej Szkole Przemysłowej. Czas trwania nauki 2 lata.

4) Kraków: Szkoła Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej. Czas trwania nauki 3 lata.

5) Kraków: Szkoła Piwowarska przy Państw. Szkole Przemysłowej. Czas trwania nauki 1 rok.

6) Kraków: Wydział Mierniczy przy Państwowej Szkole Przemysłowej. Czas trwania nauki 4 lata.

7) Kraków: Państwowa Szkoła Przemysłu artystycznego. Czas trwania nauki 5 lat.

III. NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

1) Bielsko: Państwowa Szkoła Przemysłowa z wydziałami włókienniczymi i mechanicznym. Czas trwania nauki 4 lata.

2) Bielsko: Państwowa Szkoła farbiarska przy Państwowej Szkole Przemysłowej. Czas trwania nauki 2 lata.

3) Tarnowskie Góry: Szkołą Gónicza. Czas trwania nauki 2 lata.

4) Bielsko: Szkoła Przemysłowych Mistrzów maszynowych przy Państwowej Szkole przemysłowej.

5) Bielsko: Szkoła Rzemiosł Budowlanych dla stolarzy, cieśli i murarzy. Czaś trwania nauki 3 lata przez 5 miesięcy zimowych.

6) Królewska Huta: Wojewódzka Szkoła Mechaniczna i Hutnicza. Czas trwania nauki 2 lata.

IV. W ŁODZI.

1) Państwowa Szkoła Włókiennicza—z wydziałami: przędzalnym tkackim, farbiarsko-wykończalniczym i ruchu fabrycznego. Czas trwania nauki 3 lata, na wydziale ruchu 4 lata.

2) Państw. Kursy Rysunków Zawodowych dla rzemieślników przemysłu metalowego i drzewnego.

3) Szkoła Przemysłowa Tow. szerz. ośw. i wiedzy techn. wśród żydów. Czas trwania nauki 3 lata.

4) Zarząd Badania Materjałów i wyrobów Włókienniczych oraz innych przemysłowych przy państw. szkole włókienniczej.

V. W WARSZAWIE.

1) Państw. Szkoła Budownictwa z wydziałami budowlanymi i drogowym. Czas trwania nauki 4 lata.

2) Państwowa Szkoła techniczna z wydziałami samochodowym i lotniczym (4 rok).

3) Szkoła Przemysłowo chemicza (przy państw. szkole budowy maszyn i elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwanda) (1 lata).

4) Państwowa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki (im. Wawelberga i Rotwanda) z wydziałami mechanicznym i elektrycznym (3 lata 6 mies. nie licząc kursu przygotowawczego).

5) Szkoła Majstrów Budowlanych (przy Państw. Szkole Budownictwa) 3 lata w ciągu 5 miesięcy zimowych.

6) Państwowa Szkoła Miernicza (bez kursu).

7) Miejska Szkoła Sztuki zdobniczej i Malarstwa (w stadjum organizacji).

8) T-wo Kursów Technicznych posiada: a) Kursy budowy Maszyn i Elektrotechniki, b) Kursy naukowej organizacji pracy, c) Kursy obróbki metali dla Majstrów, d) Kursy z innych działów techniki urządzane sporadycznie (np. garbarskie. samochodowe, lotnicze, drogowe, elektrotechniczne i t. p.) e) Kursy dla instruktorów szkół zawodowych (sporadyczne). Czas trwania nauki od 1 roku do 3 lat w godzinach wieczorowych.

9) Państw Kursy Radjotechniczne (przy Państw. Szk. Bud. Masz. im. Wawelberga i Rotwanda (18 tygodni.

10) Państw. Średnia Szkoła techniczna Kolejowa (4 lata).

11) Państw. Niższa Szkoła techniczna Kolejowa.

12) Szkoła Pilotów cywilnych (Towarzystwa Lotnicz.).

13) Zakład Psychotechniczny przy Państw. Szkole Budownictwa.

VI. Nadto na terenie innych Województw obok typów szkół wyżej wyszczególnionych mamy jeszcze specjalne:

1) Borysław: Szkoła Górniczo-Wiertnicza (2 lata)

2) Łomża: Państwowa Szkoła Miernicza, Przemysłowa, Leśna (4 lata).

3) Tczew: Szkoła Morska z wydziałami żeglugowym i mechaniki okrętowej (3 lata).

4) Bydgoszcz: Kursy dla podmajstrzych i majstrów młynarskich przy państw. szkole przemysłowej.

5) Poznań: Szkoła Ceramiczno-Ceglarska przy państwowej szkole budownictwa.

6) Poznań: Wydział Mierniczo—Meljoracyjny przy państw. szkole budownictwa.

7) Poznań: Państwowa Szkoła Sztuki Zdobniczej.

8) Bydgoszcz: Szkoła Mechaników Lotniczych przy państw. szkole przemysłowej.

9) Bydgoszcz: Kurs Kilimkarstwa (1 rok) przy państw. szkole przemysłowej.

10) Lwów: Kurs Kilimkarstwa (1 rok) przy państw. szkole przemysłowej.

Zaznacza się jednocześnie, iż wykaz powyższy nie wyczerpuje całkowicie przedmiotu, albowiem pominięto w nim cały szereg szkół technicznych z terenów odleglejszych, o ile tego rodzaju szkoły znajdują się na terenach objętych punktami I—V, natomiast uwzględniono szkoły specjalne, których brak jest na terenie najbliższych Województw. Po bliższe ewentualne szczegóły w sprawie warunków przyjęcia, czasu

trwania nauki i t. p. mogą zainteresowani zwracać się jużto bezpośrednio do Zarządu Zakładów naukowych jużto do Ministerstwa Wyznań R, i O. P. w Warszawie (wydział szkół technicznych.

Oceniając w sposób należyty znaczenie zagadnienia poruszonego przez Pana Wojewodę Kieleckiego dla interesów ogólno-państwowych, oczekuję ze strony Władz gminnych należytego zainteresowania się tą sprawą tak w kierunku propagandy krajowych szkół technicznych jak i oddziaływania na miejscowe społeczeństwo w kierunku odciągnięcia nadmiernego przypływu młodzieży do szkół ogólno - kształcących na rzecz szkół technicznych.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA:
R. Remiszewski.

STAROSTA BĘDZIŃSKI. Będzin, dn. 30.IX. 1926 r.
L. 57935/I.

Do
Urzędów Gminnych
w powiecie.

Wobec alarmujących wiadomości, że na pograniczu Górnego Śląska, a więc w najbliższej okolicy tut. powiatu, pojawiła się groźna choroba ziemniaczana pod nazwą „rak ziemniaczany" podaję do wiadomości poniższą odezwę Państwowego Instytutu Naukowo-Rolniczego w Bydgoszczy, charakteryzującą istotę tej zarazy roślinnej oraz wskazującą sposób zapobiegania jej katastrofalnemu rozszerzaniu się, z poleceniem jak najszerszego podania jej do wiadomości ogółowi rolników i zwrócenia bacznej uwagi na ewent. pojawienie się zarazy w tut. powiecie, a to celem natychmiastowego przedsiębrania wszelkich środków ochronnych, wskazanych w odezwie a ponadto niezwłocznego zawiadomienia mnie o wszelkich spostrzeżeniach w tym kierunku. Sprawę tę, aktualną ze względu na wykop ziemniaków w obecnym okresie, należy traktować z należytem pośpiechem i zrozumieniem jej znaczenia dla interesów gospodarczych powiatu.

STAROSTA:
R. Remiszewski.

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i DÓBR PAŃSTWOWYCH.

RAK ZIEMNIACZANY
(SYNCHYTRIUM ENDOBIOTICUM)

Ziemniaki chore na raka. poznać można po tem, że na kłębach w miejscu, gdzie są oczka, wyrastają narośle, za młodu podobne do małych kalafiorów, później mające wygląd brudnej gąbczastej masy. Narośle te wyrastają także wprost na łogydach podziemnych zamiast bulw, a czasem również na pączkach liściowych, dopóki one znajdują się jeszcze pod ziemią. Później, gdy łodyga taka wyrośnie nad ziemią, ma ona na sobie zamiast liści dziwaczne mięsiste utwory rakowate zielonawego koloru.

Niedostrzegalny gołem okiem grzybek zaraża kłęby i łodygi i powoduje powstawanie tych potwornych narośli.

Ziemniaki rakowate łatwo pod ziemią gniją i grzybek przenosi się na sąsiednie kłęby i krzaki. Nać na chorych ziemniakach rozrasta się, jak na zdrowych, tak iż zazwyczaj nie można odróżnić pola porażonego od zdrowego. Dopiero podczas kopania widać skutek porażenia: pod krzakami choremi może nie być ani jednej zdrowej bulwy, lecz same gnijące masy rakowate.

Klęska nie kończy się jednak na jednym roku. Grzybek raka ziemniaczanego jest tak żywotny i odporny, że w glebie nietylko zimuje, ale utrzymuje się całemi latami. Jeśli na takiej glebie wysadzić znowu ziemniaki, to będą one jeszcze silniej porażone, niż w pierwszym roku, a rola jeszcze więcej się zanieczyści.

Ziemniaki, które wyrosły na roli, porażonej rakiem ziemniaczanym, choćby nawet miały wygląd zdrowy, nie są już zdatne do sadzenia: w przylegających grudkach ziemi i w pyle ziemnym znajdują się na nich zarazki grzybka, który, skoro się dostanie do ziemi razem z wysadzonym kłębem, zaczyna się tu rozwijać i znowu zaraża plon i rolę.

Jest więc rzeczą oczywistą, ze rak ziemniaczany to prawdziwa klęska gospodarcza i że wystrzegać się należy wszystkiego, coby ją mogło sprowadzić.

JAK SIĘ UCHRONIĆ OD RAKA ZIEMNIACZANEGO I CO CZYNIĆ W RAZIE JEGO POJAWIENIA SIĘ?

Przedewszystkiem trzeba być bardzo ostrożnym przy sprowadzaniu nowych sadzeniaków i w żadnym razie nie należy wysadzac ziemniaków, co do których istnieje bodaj najmniejsze podejrzenie, że mogą pochodzić z miejscowości, dotkniętych rakiem ziemniaczanym.

W razie pojawienia się choroby raka na ziemniakach albo choćby tylko przy podejrzeniu, ze choroba ta się ukazała, należy niezwłocznie dać znać sołtysowi, który obowiązany jest zaraz zawiadomić o tem komisarza policji albo wójta, a to w celu przedsięwzięcia środków ochronnych i niedopuszczenia do zarażenia całej okolicy.

Rozporządzenie policyjne zabrania: 1. używać do sadzenia ziemniaków, które wyrosły na zarażonem polu i 2. wywozić takie ziemniaki z gospodarstwa, gdzie zostały wyprodukowane. Ziemniaki, chore na raka, najlepiej jest odstawić z pola do najbliższej gorzelni przy zachowaniu jaknajwiększej ostrożności, aby po drodze nie rozrzucić chorych kłębów i nie nawieźć ani nie nanieść na zdrowe pola, ziemi z pól porażonych.

Kłęby rakowate mogą być użyte na karmę dla inwentarza, ale nie inaczej, jak po ugotowaniu lub uparowaniu. Woda od płukania ziemniaków rakowatych powinna być zlewana do osobnego głębokiego dołu, zdala od gnojowni i stawów.

Z gospodarstw, gdzie występuje rak ziemniaczany, nie należy wywozić obierzyn, łętów i innych odpadków ziemniaczanych, również nie należy wywozić ziemi ani nawozów naturalnych.

Składy, piwnice, wozy i wszelkie miejsca, gdzie znajdowały się ziemniaki rakowate, winny być natychmiast po usunięciu tych ziemniaków odkażone formaliną 1%-wą lub innym środkiem dezynfekcyjnym.

Na polu zarażonem należy po wykopaniu kłębów starannie zebrać wszelkie odpadki, zgniłe kłęby i łęciny i spalić albo zakopać na głębokość 3/4 metra. Unikać się powinno chodzenia po polu porażonem; nie wypędzać na to pole inwentarza ani ptactwa domowego, aby na obuwiu, na kopytach, racicach i t. p. nie roznosić zarażonej ziemi.

Na polu, gdzie wystąpił rak ziemniaczany, najlepiej jest nie uprawiać nadal ziemniaków ani żadnych roślin okopowych, równie, jak i cebulowych, wogóle żadnych roślin, które się wykopuje z ziemi, bo razem z ziemią roznosi się i zarazki raka ziemniaczanego. Najlepiej jest pole takie obrócić pod jakąś roślinę wieloletnią, np. pod lucernę albo pod łąkę kośną. Jeśli to nie jest możliwem, to pozostają do uprawy rośliny zbożowe i motylkowe.

Jeśli zaś uprawa ziemniaków na porażonem polu jest z jakichkolwiek powodów konieczną, to należy uzyskać na to zezwolenie od policji i uprawiać wyłącznie odmiany odporne na raka, które wskaże Państwowy Instytut Naukowo-Rolniczy w Bydgoszczy.

Państwowy Instytut Naukowo-Rolniczy w Bydgoszczy.

Dział nieurzędowy.

Informacje
w przedmiocie nowych zarządzeń i ważniejszych spraw.

NOWA RATA PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Z końcem października b. r. upływa termin płatności nowej raty podatku majątkowego i do tego terminu płatnicy I grupy kontyngentowej (rolnictwo) oraz III grupy kontyngentowej (drobny handel, wierzytelności pieniężne etc.) obowiązani są pokryć w całości (łącznie z dotychczasowemi ratami) wymierzony im podatek majątkowy bez zwyżki kontyngentowej; płatnicy zaś II grupy (większy przemysł i handel) obowiązani są w tym terminie uiścić (łącznie z dotychczasowemi ratami) połowę podatku majątkowego wraz ze zwyżką kontyngentową.

Wyjątek stanowią płatnicy, których majątek oszacowano nie wyżej 10.000 zł. i którzy w myśl dotychczasowych zarządzeń obowiązani są w terminie do końca października r. b. uiścić we wszystkich grupach uzupełnienie do połowy wymierzonego podatku.

Niezwłocznie po upływie powyższego terminu płatności, władze skarbowe przystąpią do przymusowego ściągania nieuiszczonych należności z tytułu powyższej raty, oraz poprzednich zaległości wraz z karami i kosztami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnemi.

ULGI PODATKOWE DLA ROLNIKÓW.

Stan finansowy Państwa z jednej strony i konieczność zaopatrzenia miast w dostateczną ilość produktów rolnych z drugiej zmusza Ministerstwo Skarbu do rozpoczęcia jaknajenergiczniejszej akcji ekzekucyjnej względem rolników, uchylających się od terminowego uiszczania należności podatkowych.

Akcja jest skierowana w pierwszym rzędzie przeciwko płatnikom ekonomicznie silniejszym, a przedewszystkiem przeciwko posiadającym dostateczne zapasy ziemiopłodów.

Terminy licytacyjnej sprzedaży zajętych objektów nie będą jednak wyznaczane przed dn. 1 października r. b., a to zgodnie z uprzedniem zarządzeniem Min. Skarbu (okólnik z dn. 6/VII r. b. LDO. 5948/I).

Wzmożona akcja egzekucyjna nie może stać na przeszkodzie do udzielenia ulg w myśl, obowiązujących przepisów, płatnikom, dotkniętym klęskami żywiołowemi.

W wypadkach, gdy tegoroczne zbiory są niższe conajmniej o 40% od normalnych, a odnośni płatnicy nie posiadają dostatecznych zapasów z lat ubiegłych i nie dysponują wolną gotówką, naczelnicy urzędów skarbowych są upoważnieni do odraczania zaległości w podatku gruntowym do dn. 15 października 1927 r., do tegoż terminu może być odroczona również druga rata za rok 1926 i rata za rok 1927.

Ze względu na budżety związków komunalnych atki samorządowe do państwowego podatku gruntego mogą być odraczane nie inaczej, jak po uprzedm porozumieniu się z miejscowym starostą.

Właścicielom większych majątków ziemskich poza ulga może być przyznawana tylko na podstaindywidualnych podań; mniejsi zaś rolnicy (doa) mogą wnosić zbiorowe podania, wzgl. w ichniu może składać wnioski zwierzchność gminna.

Złożone podania względnie wnioski winny być ane w trybie, podanym w § 10 rozporządzenia sterstwa Skarbu z dn. 29 września 1923 r. (Dz. R. P. Nr. 101/1923 poz. 797)..

Od odroczonych. z tytułu nieurodzaju, zaległości podatku gruntowym nie należy liczyć kar za zwłokę, za odroczenie.

Nadto, o ile chodzi o podatek dochodowy za rok ący, należy w wypadkach stwierdzonej klęski nieżaju zastosować przepis ustępu 2-go art. 84 obowiującej ustawy o podatku dochodowym.

Ulga w formie odroczenia do przyszłych zbiorów na być stosowana z całą oględnością i nie mogą ej korzystać płatnicy stale i złośliwie uchylający od płacenia podatku.

GI PRZY EKSPORCIE NASION SELEKCYJNYCH.

Ministerstwo skarbu okólnikiem z dn. 22/IX r. b. DPO. 5090 III wyjaśniło, że wyłącznie tylko eksport ion selekcyjnych zwolniony jest od podatku przesiowego.

Wobec tego z ulgi powyższej korzystać nie może port zboża, uskuteczniany dla celów konsumpcyjn, względnie przetwórczych.

S LISTÓW ZASTAWNYCH PRZY PRZYJMOWAIU NA POCZET PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Ziemgo w Warszawie, Towarzystwa Kredytowego Ziemgo we Lwowie i Wileńskiego Banku Ziemskiego Wilnie, będą przyjmowane na poczet podatku mawego po kursie 725 zł. za 100 nominalnej war- powyższych listów.

Listy zastawne Państwowego Banku Rolnego serji I owiązania Banku do wydawania listów tej serji) przyjmowane na poczet podatku majątkowego po sie 140 zł. za 100 zł. nominalnych.

PODATKI KOMUNALNE OD GRUNTÓW PAŃSTWOYWCH.

(**Wyjaśnienie Prokuratorji Generalnej**)

Dotychczasowa praktyka, przy wyznaczaniu przez y podatków komunalnych od gruntów państwo- położonych w obrębie gmin, nastręczała cały wątpliwości, wśród których najważniejszą rolę ywało pytanie, jakie grunty państwowe w b. zab. skim mogą być obciążone podatkami komunalnymi. pliwość tą rozwiązuje obecnie Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, która w kierunku powyższym udzieliła następującego wyjaśnienia:

Zgodnie z ustępem 6-m i 2-m art. 4 i ustępem 2-m art 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. Nr. 94, poz. 747) grunty i budynki państwowe, zarówno położone na obszarze, jak i poza obszarem gmin miejskich, mogą być obciążane tylko samoistnemi podatkami komunalnemi w wysokości kwot, któremi podobne grunty i budynki w sąsiedztwie są obciążone dodatkami od podatków państwowych.

W tym stanie rzeczy, w celu rozstrzygnięcia pytania, jakie z pośród gruntów państwowych winny być zwolnione od komunalnych podatków gruntowych, należy zastanowić się nad kwestją, jakie grunty prywatne nie podlegają, zgodnie z przepisami obowiązującemi na terenie b zab. rosyjskiego, obciążeniu państwowym podatkiem gruntowym.

Zgodnie z art. 120 rosyjskiej ustawy o podatkach bezpośrednich (Zb. pr. tom V wyd. 1903 r.), od podatku gruntowego zwolnione zostały nieużytki, do których przykładowo zaliczają się grunta pod cmentarzami, wydmy piaszczyste, błota zupełnie nieprodukcyjne, drogi i t. p. — Otóż, niewątpliwie interpretacja powyższego postanowienia zdaje się prowadzić do wniosku, iż miarodajnem dla ustalenia, czy odnośne grunta podlegają obciążeniu podatkiem gruntowym, winno być stwierdzenie ich użytkowości w znaczeniu użytkowości rolnej.

Tem samem przeto słuszną wydaje się konkluzja, iż wskazaną użytkowość, przyjąć należy za podstawę do ustalenia jakie grunta państwowe podlegają, zgodnie z cytowanemi postanowieniami ustawy z dnia 11 grudnia 1903 r., o opodatkowaniu na rzecz związków komunalnych.

W tym stanie rzeczy wydaje się uzasadnionym, aby te grunta państwowe, które ze względu na swoje specjalne przeznaczenie, nie mogą być użytkowane w znaczeniu użytkowości rolnej, jak grunta forteczne, place ćwiczeń wojskowych, drogi publiczne i tory kolejowe, stoki, rowy i t. p. nie były obciążane samoistnemi podatkami komunalnemi. — Inne natomiast grunta państwowe, nie posiadające specjalnego przeznaczenia, wyłączającego możność ich użytkowania w powyższem znaczeniu, niezależnie od tego, czy państwo faktycznie je użytkuje, czy też leżą odłogiem, winny być uznane za podlegające wskazanemu opodatkowaniu.

Na słuszność powyższego poglądu wskazuje sam tekst cytowanego artykułu 120 rosyjskiej ustawy o podatkach bezpośrednich. — W artykule tym między innemi, jako na grunta zwolnione od opodatkowania, wskazano przykładowo drogi i grunta pod cmentarzami, zaznaczając w ten sposób, iż zwolnienie od opodatkowania zostało uzależnione od specjalnego przeznaczenia odnośnego gruntu, nie zaś od faktu, czy dany objekt majątkowy jest rzeczywiście użytkowany, czy też leży odłogiem.

Ponieważ wyjaśnienie powyższe, posiada zasadnicze znaczenie dla wymiaru podatku komunalnego od gruntów państwowych, podaje się je do wiadomości urzędów gminnych, celem należytego zużytkowania przy rozkładzie odnośnych podatków komunalnych.

SKŁADANIE PODAŃ.

do władz ustnie i na formularzach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zwracając uwagę na potrzebę udostępnienia i ułatwienia kontaktu ludności z władzami administracyjnemi, jako na pierwszorzędny postulat racjonalnej administracji, poleciło władzom administr. II instancji wprowadzić znaczne ułatwienia dla osób interesowanych przy wnoszeniu podań do urzędów administracyjnych. W szczególności Ministerstwo S. W. kładzie nacisk na niedopuszczalność dość rozpowszechnionej praktyki żądania od każdego petenta w każdej sprawie pisemnego podania i stwierdza, że rola ułatwiająca władz administr. w wypadkach zgłaszania przez interesantów osobiście wniosków, próśb i oznajmień, winna polegać na przyjmowaniu takich ustnych oświadczeń do protokułu bez żadnych trudności, o ile rodzaj względnie istota sprawy na to zezwala.

O ile chodzi o podanie, wnoszone na piśmie, to praktyka wykazuje, że podania te są redagowane częstokroć nieodpowiednio w sposób rozwlekły i niedość jasno wyrażający życzenia interesowanych, co wywołuje z konieczności korespondencję uzupełniającą i przewleka sprawę, absorbując niepotrzebnie wiele czasu urzędom i narażając zainteresowanych obywateli na zwłokę w załatwieniu tych podań.

Dla uchylenia tego stanu w granicach możności M.S W. poleciło opracowanie jaknajrychlej formularzy podań w sprawach typowych, któreby to formularze umożliwiły interesantom przedstawienie władzy swych życzeń w sposób jasny i dokładny, drogą prostego wypełnienia rubryk, indywidualizujących sprawę. Nadmienić należy, że sprawa ta jest poddaną obecnie rozważeniu Wojewodom, którzy mają ją unormować specjalnemi zarządzeniami.

ZMIANA OKRESU BUDŻETOWEGO ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH. W dniu 24 września b. r. p. Minister spraw wewnętrznych wystosował do pp. wojewodów okólnik za Nr. 95, powiadamiający o zmianie okresu budżetowego związków komunalnych, który obecnie ma się rozpoczynać w dniu 1 kwietnia i trwać do 31 marca.

Zmiana ta nastąpiła w związku ze zmianą okresu budżetowego państwa. Terminy układania budżetów komunalnych, wskazane w instrukcji budżetowej z dnia 28 czerwca 1926 roku (Dz. Ust. № 75 poz. 433), zostały więc przesunięte o trzy miesiące.

Na pierwszy kwartał roku kalendarzowego 1927 związki komunalne mają ułożyć osobne budżety. P. Minister zalecił uchwalenie tych budżetów w formie upoważnienia zarządów związków komunalnych do wydatkowania w tym kwartale w granicach ¼ części poszczególnych kredytów, przewidzianych na rok 1926.

Budżety na pierwszy kwartał roku 1927 nie wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej, o ile zostaną uchwalone w tej formie, jak to zalecił p. minister.

Ostateczny termin przedstawienia budżetów na pierwszy kwartał roku 1927 do wiadomości lub zatwierdzenia władzy nadzorczej oznaczony został na 1 grudnia 1926 roku.

Sprawozdanie

Z działalności Wydziału Powiatowego na polu gospodarczym.

Zagadnienia natury gospodarczej zmierzające do podniesienia dobrobytu materjalnego ludności powiatu — stanowiły od pierwszej chwili działalności Wydziału powiatowego — poważny przedmiot troski i żywego zainteresowania się Wydziału Powiatowego temi sprawami. Dzięki temu stanowisku Wydziału Powiatowego i należytej ocenie potrzeb na tym polu, zawdzięczać należy powstanie szeregu instytucji w powiecie, które mają służyć skutecznie temu celowi. Z ostatnich poczynań Wydziału Powiatowego na tem polu podkreślić należy między innemi następujące:

W związku z klęską gradobicia, jaka dotknęła niektóre gminy, Wydział Powiatowy, z uwagi na ciężką sytuację, w jakiej znalazła się ludność dotkniętych klęską gmin, na posiedzeniu w dniu 11/IX b. r. uchwalił przekazać Powiatowej Kasie Oszczędności kwotę zł. 7.000 na udzielanie rolnikom pożyczek na okres od 6 do 12 miesięcy przy oprocentowaniu 6% rocznie.

W roku bieżącym Wydział Powiatowy, mając na względzie zmniejszenie niebezpieczeństwa pożarowego na terenie powiatu Będzińskiego, rozpoczął akcję krycia budowli materjałami ogniotrwałemi i w tym celu wszedł w ścisłe porozumienie z Polską Dyrekcją Ubezpieczeń Wzajemnych od ognia, która celem planowego ujęcia sprawy, udziela pożyczek, według zasad ustalonych w regulaminie, ogłoszonym w dziale urzędowym niniejszego Samorządu.

Celem podniesienia kultury rolnej gospodarstw drobnych na terenie pow. Będzińskiego, Wydział Powiatowy, od dłuższego czasu zabiegał o uruchomienie żeńskiej szkoły rolniczo-ogrodniczej w Koziegłowach, której uroczyste otwarcie nastąpi w dniu 10 października b. r.

Omawiana szkoła ma na celu wychowywanie gospodyń wiejskich, które po wyjściu ze szkoły byłyby przygotowane do wzorowego prowadzenia gospodarstw domowych, pozostających niestety często w zaniedbaniu a których znaczenie nie jest należycie oceniane przez ogół ludności.

Również w celu podniesienia i skoordynowania produkcji rolnej, Wydział Powiatowy dąży do otwierania na terenie powiatu Będzińskiego spółek mleczarskich. Dotąd otwarto takie spółki w Wojkowicach Kościelnych, Koziegłowach i ostatnio w Niegowie.

Jako dowód rozwoju tych mleczarni może służyć fakt, że mleczarnia w Koziegłowach otwiera dwie filje w Markowicach i Gniazdowie.

Dążąc do podniesienia hodowli, Wydział Powiatowy zakupił trzy buhaje rasy czerwonej polskiej, które będą stacjonowane w Koziegłowach, Niegowie i Siemoni.

W związku z wyłaniającą się potrzebą zaopatrzenia rolników w doborowe ziarno siewne oraz nawozy

tuczne, Wydział Powiatowy dostarczył drobnym lnikom za pośrednictwem Powiatowej Kasy Oszczędności do zasiewów ozimych:

żyta	950 q.
azotniaku	26.000 q.
superfosfatu	99 000 q.
żużli Thomasa	38.000 q.
kainitu	45.000 q.

Niezależnie od powyższego Wydział Powiatowy rpoczął akcję zadrzewiania dróg drzewkami owowemi.

J. P.

Z Zagłębia na Kresy wschodnie.

Doniosła akcja instruktoratu rolnego Sejmiku Będzińskiego.

Znane jest wszystkim zjawisko znacznego przyrostu naturalnego społeczeństwa polskiego, który wzbuła zazdrość społeczeństw zachodnich i niepokoi nałych wrogów.

Zjawisko to, może powodować dumę i jasne perspektywy dla narodu, lecz nie wolno nad nim społeczeństwu przechodzić do porządku dziennego, beztroska o byt i egzystencję rzesz nowych obywateli, może zjawisko z natury pożądane i zbawienne zniweczyć i doprowadzić do nędzy i zguby cały naród.

Społeczeństwo winno, w tempie przyrostu naturalnego obywateli, troszczyć się o wynajdywanie źródeł egzystencji tych ostatnich drogą rozwoju przemysłu i zdobywania nowych terenów do ekspansji.

Rozwój przemysłu uzależniony jest od tworzenia kapitałów własnych i przyciągania obcych. W równem tempie winno iść przygotowanie odpowiednich terenów osadniczych i kolonizacyjnych.

Kapitałów dla rozwoju przemysłu tymczasem, jak wiadomo, nie posiadamy, gdyż po wiekowej niewoli politycznej i wojnie światowej jesteśmy ubodzy. Również i kapitały obce niezbyt chętnie przez cudzoziemców są u nas lokowane ze względów politycznych i ogólnej fluktuacji ekonomicznej w Europie.

Okres ten, niekorzystny dla rozwoju przemysłu, musimy przeczekać.

Inne natomiast panują stosunki w dziedzinie osadnictwa i kolonizacji. Posiadamy bowiem bardzo obszerne do eksploatacji narodowej tereny na Kresach Rzeczypospolitej. Tereny, dające się już teraz bez znacznych nakładów kapitałów eksploatować i tą drogą można zapobiegać niepożądanym zjawiskom przeludnienia i braku podstaw do egzystencji obywateli.

Powyższe horoskopy są echem, panujących stosunków socjalnych w miastach i wsiach powiatu Będzińskiego.

Przeludnienie wsi w powiecie Będzińskim istnieje od dość dawna. Nie było ono jednak zbyt rażące i nie wywoływało niepożądanych skutków do chwili normalnie rozwijającego się w szybkiem tempie przemysłu Zagłębia Dąbrowskiego i Śląska, mieszkańcy bowiem wsi byt swój w znacznym stopniu opierali na zarobkach bądź stałych, bądź sezonowych w przemyśle, lub też pośrednio posiadali dochody z jego rozwoju.

Tempo rozwoju przemysłu ze zmianą stosunków politycznych nietylko osłabło, lecz i dotychczasowe placówki przemysłowe wegetują, nie zatrudniając wszystkich dawniejszych pracowników. Obok tego tempo przyrostu naturalnego w małym bardzo stopniu uległo zmniejszeniu. Rok rocznie na wsi przybywa sporo nowych rąk roboczych do pracy, a warsztaty gospodarstwa pozostają te same w niezmienionej formie. Pierwszym więc wskazaniem chwili w tych warunkach byłaby akcja uintensywnienia dotychczasowych gospodarstw, w celu zatrudnienia większej ilości rąk w gospodarstwie. Droga ta znana jest miarodajnym w tym względzie czynnikom: samorządowi powiatowemu i gminom. Niestety, droga ta jest w obecnych warunkach ekonomicznych zahamowana beznadziejnie, do uintensywnienia warsztatu pracy potrzeba znacznego kapitału zakładowego, amortyzacyjnego i taniego kapitału obrotowego, którego źródeł w państwie niema.

Nie chcąc nad sprawą tą przejść do porządku dziennego, należy znaleźć inną drogę złagodzenia zła. Drogę tę Sejmik Będziński widzi w akcji osadnictwa na Kresach wschodnich i północnych Rzeczypospolitej. Również w akcji rzeczonej na przeszkodzie racjonalnemu i szybkiemu jej rozwojowi stoi brak tych czynników, które są przeszkodą w uintensywnieniu gospodarstw, tj. kapitałów. Tu jednak rzecz przedstawia sie mniej tragicznie, bowiem na kupno gruntu udzielansą przez Państwowy Bank Rolny kredyty długoterminowe, sięgające do wysokości 30—60 proc. ceny kupna ziemi.

Perspektywy dla tutejszych drobnych rolników, którzy nie mają widoków utrzymania się na kilku morgowych swych parcelach, niekiedy w szachownicy rozrzuconych, są następujące: Cena 1 morga ziemi w pow. Będzińskim wynosi od 600 do 1.500 zł.

Gospodarz 6-morgowy w powiecie Będzińskim, w większości wypadków wegetuje, wskutek ekstensywnej produkcji, którą stwarza szachownica gruntów, jałowość gleby i niski poziom oświaty rolniczej. Stan ten na najbliższą przyszłość, pomimo prac w kierunku uzdrowienia stosunków na wsi, nie ma widoków powszechnego złagodzenia zła.

Tem gorsze perspektywy posiada gospodarz 3-morgowy, a takich w południowej części powiatu jest około 40 proc.

Cena 1 morga ziemi na Kresach wynosi od 100 do 200 zł. Gospodarz 6-morgowy, wegetujący w tutejszych warunkach, pozbywszy się swego obecnego gospodarstwa, może stać się posiadaczem 20—30 morgowego gospodarstwa na Kresach i przy dobrej organizacji może żyć dostatnio. Również gospodarz 3 morgowy tą drogą, przy uzyskaniu gruntu na kilkaletnie spłaty, ma te same widoki.

W ostatnich czasach, wskutek redukcji robotników z kopalń i fabryk, ci ostatni nie mogąc doczekać się zmiany sytuacji w przemyśle lub znaleźć jakiegokolwiek zajęcia, posiadając niekiedy oszczędności kilku tysięcy złotych, poszukują kupna ziemi, jako lokat kapitału i warsztatu pracy. Wszyscy oni poszukują ziemi do kupna w najbliższej okolicy. Oczywista rzecz ziemi tej do kupna nie znajdują i posiadane kapitały zjadają i w najbliższej przyszłości będą kandydatami do zapomogi rządowej.

Instruktorat rolny Sejmiku będzińskiego, stwierdziwszy to zjawisko, organizuje akcję w kierunku tworzenia grup osadniczych na Kresach i osiedlania kandydatów na parcelujących się, większych majątkach na Kresach. W tym celu nawiązano kontakt z Państwowym Bankiem Rolnym i Okręgowymi Urzędami ziemskimi na kresach.

Wykaz grupy majątków P. B. R. już nadesłał i w miarę przybywania terenów do parcelacji będzie je zgłaszał.

Większe obszary, od kilku do kilkunastu tysięcy hektarów, będą do rozporządzenia dopiero na jesieni roku przyszłego, na granicach wschodnich b. Kongresówki i na najbliższych Kresach.

Celem zapoczątkowania akcji, Instruktorat rolny Sejmiku, pokój № 1 udziela w każdą środę informacji kandydatom na osadników i przyjmuje zgłoszenia na parcele na Kresach.

Po sformowaniu grupy 10—15 kandydatów, nastąpi wyjazd pełnomocników grupy na miejsce, celem rozejrzenia się w terenie i zorjentowania w warunkach. Potem grupa taka zostanie zorganizowaną w związek osadników i wysłana na miejsce osiedlenia.

Ponieważ zainicjowana akcja ma doniosłe znaczenie zarówno dla uzdrowienia stosunków socjalnych w pow. Będzińskim, jak i znaczenie ogólno państwowe przez rozszerzenie stanu posiadania polskiego na Kresach, można mieć nadzieję, że będzie ona zrozumiana przez szeroki ogół, i że należyte jej przeprowadzenie odda znaczne korzyści państwu.

KURS ZIMOWY

Wiejskiego Uniwersytetu Ludowego w Szycach.

Zima to jedyny dla rolnika czas, w którym po znojnej pracy lata może odetchnąć i nabrać nowych sił fizycznych, ale przytem i rozejrzeć się dalej poza gospodarską miedzę na świat dalszy, na życie inne, by nie stracić związku z ludźmi, nie zostać za nimi w tyle.

Chłop polski daje sobie sam radę zawsze, ale mało zaradny jest w zespole jako polska wieś; mało ona samodzielna i mało ją znać w życiu naszem wspólnem. Jest biedna, bo czeka biernie darów losu i nie współdziałanie lecz zawiść nią włada; jest gnębiona partyjnemi zarazami, bo nie krzesa w sobie własnego ognia, by te zarazy spalić; jest upokarzana przez warstwy wyższe, bo w sobie samej nie szuka godności i wartości, lecz od nich przyjmuje zupełnie sposoby myślenia i życia; nie tworzy czynnie doli własnej i doli narodu. A dzisiaj jest przecież do tego powołaną. I będzie mieć moc to uczynić, gdy pozna i doceni wartości, tkwiące w niej samej, gdy na nich oprze swój sąd i własną wolę.

W tym kierunku pomóc jej chcą Wiejskie Uniwersytety Ludowe, działające w swoisty sposób na dorastającą młodzież wsi.

Na uczestników kursu oddziaływa Wiejski Uniwersytet Ludowy wykładami i życiem wewnętrznem *Wykłady* obejmują sprawy, które interesują i powinny interesować ogół wiejski, aby stał się żywiołem społecznie czynnym, z inicjatywą własną i samodzielnym sądem. Są tam więc: dzieje ludzi, ziemi, wsi, dzieje ludzkich myśli przekazanych literaturą, znajomość zasad życia obywatelskiego i gospodarstwa społecznego, traktowane w swoisty sposób, a pozatem są godziny nauki o zdrowiu, języku ojczystym i rachunkach, wiele wspólnych dyskusji, wszędzie towarzyszy śpiew. Do pomocy jest biblioteka, wiele pism perjodycznych, przeźrocza, kinematograf oraz częste wycieczki do Krakowa i w jego piękne okolice.

Życie w zakładzie opiera się na wspólnem obcowaniu rodzinnem wychowawców z uczestnikami kursu—i na nastroju domowym zamiast surowej karności, ktorą uczestnicy starają się utrzymać sami, gdy potrzebna, przez swą wewnętrzną organizację—i tam też uczą się samodzielności i społecznego życia przez swobodne referaty i rozprawiając wspólnie z nauczycielami o bieżących i żywotnych sprawach, współpracują z miejscowem Kołem Młodzieży Wiejskiej, biorą udział w zebraniach okolicznych wsi, urządzają obrazki sceniczne z własnych niepisanych utworów lub z pieśni ludowych, zabawiają się grami umysłowemi, ruchowemi i towarzyskiemi i utrzymują porządek w zakładzie. Tłem tego życia jest tradycja ludowa i wymogi ducha demokratycznego.

Najbliższy kurs dla młodzieży męskiej *rozpoczyna* się 15 października b. r. i potrwa do 15-go marca r. p. to jest 5 miesięcy.

Warunkiem przyjęcia na kurs jest: ukończenie przynajmniej szkoły powszechnej, 18 roku życia i postanowienie dalszego współżycia ze wsią, a pożądane polecenie Koła Młodzieży lub innej społecznej instytucji.

Opłata za wykłady, utrzymanie i mieszkanie jest w obecnym roku o 30% mniejsza i wynosi 50 zł. miesięcznie, z czego 30 zł. może być wpłaconych mąką lub tłuszczem, a 20 zł. gotówką. Niezamożni powinni starać się o stypendja w Sejmikach, w organizacjach Młodziezy, kółek i spółdzielniach. Wobec obniżenia opłat zniżki będą udzielane tylko nieznaczne i to najbardziej niezamożnym, po przedłożeniu zaświadczenia niezamożności przez miejscowe Koło Młodzieży.

Zgłoszenia należy przysłać wraz z zaliczką 20 zł.

Wziąć ze sobą należy bieliznę osobistą i pościelową, poduszkę, ciepłe przykrycie na łóżko i kosz.

Przyjechać należy 14 października do stacji Kraków, skąd dojedzie się podwodami do Szyc odległych 9 klm. Podwody te czekać będą na tych, którzy zgłoszą godzinę swego przyjazdu; kosztować będą po 3 zł. od osoby. Na wypadek przybycia w innym terminie należy rzeczy zostawić w przechowalni kolejowej i udać się piechotą przez rogatkę krowoderską w kierunku północnym przez wieś Tonie.

Wszelkie pisma kierować pod adresem: Dyrekcja Wiejskiego Uniwersytetu Ludowego p. Kraków 9.

Wydawca: Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni i Introligatorni“ Pow. Zw. Kom w Będzinie. Redakcja i Administracja: Będzin ul. Sączewska 12 tel. 4-25.